

Visste du detta om antibiotika?

VAD ÄR ANTIBIOTIKA?

Med antibiotika behandlas bl.a. hudinfektioner, luftvägsinfektioner och urinvägsinfektioner som orsakats av bakterier. Antibiotika dödar bakterierna eller förhindrar deras tillväxt.

Antibiotika ges till djur med spruta eller oralt i form av tabletter eller lösning. Antibiotika används även vid lokal behandling i form av öron- eller ögondroppar.

HUR GES ANTIBIOTIKA?

Antibiotika ges i form av kurer. För behandlingen av ditt djurs sjukdom väljer din veterinär den bäst lämpade antibiotikan, administrerings sättet, dosen och kurens längd. Det är viktigt att följa veterinärens anvisningar vad gäller doseringen. Du får inte ändra doseringen eller avsluta kuren i förtid utan att först tala med din veterinär. En antibiotikakur får inte påbörjas på egen hand med gamla läkemedel som finns i skåpet.

ENDAST ANTIBIOTIKA HJÄLPER INTE ALLTID

Endast antibiotika är inte alltid nog för att bota en bakteriell sjukdom. Även annan behandling kan behövas, till exempel att hålla det infekterade området rent eller hindra djuret från att slicka det. Din veterinär ger anvisningar för behandlingen. Det är viktigt att du följer dem.

ANTIBIOTIKA BEHÖVS INTE ALLTID

Antibiotika biter inte på virus, så antibiotika används inte till exempel mot virala luftvägsinfektioner. Inte heller diarréer behandlas i regel med antibiotika. Din veterinär skriver alltså inte alltid ut antibiotika, utan hen väljer den bästa möjliga behandlingen för ditt djur.

VÄR ÄR RESISTENS?

Resistens är bakteriers sätt att försvara sig mot antibiotika. Bakterier kan ha en naturlig resistens mot viss antibiotika eller så kan de utveckla resistens till exempel till följd av antibiotikabehandlingar. Bakterier kan vara resistenta mot olika antibiotika, varvid de kallas multiresistenta.

RESISTENS ÄR EN GEMENSAM FRÅGA FÖR ALLA

Resistenta bakterier är ett av de allvarligaste hoten mot djurs och människors hälsa. Bakterierna utvecklar metoder för att motstå antibiotika snabbare än vad nya antibiotika kan tas fram. Resistensen kan visa sig i form av att antibiotika som normalt har effekt, inte längre hjälper på förväntat sätt så att man kanske blir tvungen att byta antibiotika. Det tar längre innan djuret tillfrisknar och behandlingen blir dyrare. I värsta fall finns ingen antibiotika som biter på en sjukdom orsakad av en resistent bakterie. Då försöker man behandla djuret med andra metoder, och ibland tvingas man till och med till avlivning.

Antibiotikakurer påverkar även andra bakterier än de som är orsak till sjukdomen. Djurets egna bakteriearter kan rubbas, med uppkastning eller diarré som följd. Det är också möjligt att djurets egna bakterier blir resistenta mot antibiotika. De kan då fungera som lager för resistensfaktorer och överföra resistensfaktorer till andra bakteriearter. Effekten av resistens begränsar sig inte endast till en djurindivid. Resistenta bakterier och resistensfaktorer överförs mellan djur och människor.

LAGSTIFTNINGEN OCH ANTIBIOTIKA

I Finland har man genom lagstiftning säkerställt att antibiotika för djur används på ett ansvarsfullt sätt. Vissa läkemedel avsedda för behandling av svåra bakteriella sjukdomar hos människor får inte alls ges till djur. Vissa kritiskt viktiga antibiotika får användas endast om exempelvis undersökningsresultat visar att inga andra alternativ har effekt. Lagstiftningen förutsätter också att veterinären själv ska säkerställa behovet av antibiotika. Därför kan en veterinär inte ordinera antibiotika utan att se djuret.

HUR KAN RESISTENS FÖREBYGGAS?

- ▶ Antibiotika ska alltid användas med eftertanke och beslutet baseras på en diagnos av en veterinär. Veterinären undersöker alltid djuret och tar vid behov prover för att utreda orsaken till sjukdomen. Vid återkommande sjukdomsfall ska den bakomliggande orsaken redas ut.
- ▶ Utifrån undersökningen väljer veterinären den bäst lämpade antibiotikan, administrerings-sättet och dosen.
- ▶ På grund av ökad resistens i hud- och mjukvävnadsinfektioner samt urinvägsinfektioner hos katter och hundar, är en provtagning mycket viktig första gången. En tidig undersökning av proverna gör det möjligt att välja den bästa behandlingen för djuret.
- ▶ Vid återkommande hud- och öroninfektioner är det för behandlingen av infektionerna av största vikt att få reda på vad som upprätthåller dem, för att djuret ska tillfriskna.
- ▶ Om djurets sjukdom kräver att behandling med antibiotika inleds innan man har tillgång till provresultaten, väljer veterinären den primära behandlingen utifrån mikrobläke-medelsrekommendationerna.
- ▶ Djurets ägare ska följa veterinärens anvisningar för behandling och medicinering.
- ▶ Ofta hjälper inte enbart antibiotika, utan dessutom behövs stödbehandlinger i form av rengöring av det infekterade området eller ett skydd så att djuret inte kommer åt att slicka det. Detta är lika viktigt som antibiotika för djurets tillfrisknande.